

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1: Geneza Sejmu. Charakterystyka demokracji szlacheckiej	22
Powstanie Sejmu	22
Funkcjonowanie Sejmu	39
Cechy demokracji szlacheckiej	49
Rozdział 2: Elementy systemu wyborczego do Izby Poselskiej w dawnej Polsce	76
Sejmiki przedsejmowe: zwoływanie, miejscowość i miejsce, obrady	77
Liczba i rozmieszczenie sejmików przedsejmowych	84
Liczba posłów. Wielkość sejmików przedsejmowych jako jednostek wyborczych	96
Wybierający – wybrani	110
Procedura i formuła wyborcza. Uprawnienia szlachcica – wyborcy	119
Charakter mandatu poselskiego	143
Wzór systemu wyborczego Pierwszej Rzeczypospolitej	151
Rozdział 3: Koncepcje systemu wyłaniania Izby Poselskiej w polskiej myśli politycznej XVIII wieku. Wybrane projekty	154
Propozycja Stanisława Dunin Karwickiego	155
Projekty kręgu króla Stanisława Leszczyńskiego	164
Plany Familii	170
Koncepcja księdza Stanisława Konarskiego	174
Propozycje konfederatów barskich: biskupa Adama Stanisława Krasieńskiego i Michała Wielhorskiego	180
Wskazania księdza Stanisława Staszica	191
Projekt księdza Hugona Kołłątaja	197
Sugestie innych autorów. Pomysł wyborów pośrednich	203
Podejście Adama Wawrzyńca Rzewuskiego	205
Kwestia reprezentacji mieszczan w Sejmie	214
Wnioski z debaty – ujęcie syntetyczne	218
Rozdział 4: Formowanie systemu wyborczego w dobie reform stanisławowskich	223
Regulacje w latach 1764–1768	223
System wyborczy w ustawodawstwie Sejmu Czteroletniego (1788–1792)	234
Zastosowanie praktyczne	245
Postanowienia Sejmu grodzieńskiego 1793 r.	252
Porównanie rozwiązań przyjętych u kresu I Rzeczypospolitej z wzorem wpływającym z tradycji wyborczej	255

Rozdział 5: System wyborczy do Izby Poselskiej Księstwa Warszawskiego (1807–1815). Zasady i praktyka wyborcza.	260
Projekt Grzegorza Bielawskiego	261
Elementy systemu. Prawa wyborcze	263
Procedura wyborcza. Losowanie osób opuszczających Izbę Poselską.	272
Zastosowanie systemu. Cechy praktyki wyborczej	277
Podsumowanie	282
Rozdział 6: System wyborczy do Izby Poselskiej Królestwa Polskiego (1815–1831). Zasady i praktyka wyborcza	284
Elementy systemu. Prawa wyborcze	284
Procedura wyborcza. Losowanie osób opuszczających Izbę Poselską.	290
Zastosowanie systemu. Cechy charakterystyczne praktyki wyborczej	294
Propozycje z czasu powstania listopadowego 1830–1831.	298
Podsumowanie	301
Zakończenie	303
Aneks 1: Wykaz sejmików przedsejmowych jako jednostek wyborczych do Izby Poselskiej parlamentu Królestwa Polskiego przed 1569 r.	312
Aneks 2: Wykaz sejmików przedsejmowych jako jednostek wyborczych do Izby Poselskiej parlamentu I Rzeczypospolitej w okresie od 1569 do 1764 r.	313
Aneks 3: Wykaz sejmików przedsejmowych, które w latach 1598–1766 przyjęły zasadę większości w wyborach	318
Aneks 4: Wykaz sejmików przedsejmowych jako jednostek wyborczych do Izby Poselskiej parlamentu I Rzeczypospolitej ustanowionych przez Sejm Czteroletni w 1791 r.	320
Aneks 5: Wykaz sejmików i zgromadzeń gminnych jako jednostek wyborczych do Izby Poselskiej parlamentu Księstwa Warszawskiego 1807–1815 (z uwzględnieniem zmian od 1810 r.)	324
Aneks 6: Wykaz sejmików i okręgów gminnych jako jednostek wyborczych do Izby Poselskiej parlamentu Królestwa Polskiego (1815–1831)	329
Bibliografia	333
Indeks osób	347
Summary	352